

Til lovforslag nr. L 62. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 23. maj 1990

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand

(Indførelse af ungdomsydelse)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til socialministeren og arbejdsministeren, som disse har besvaret skriftligt. En aftale, som er indgået mellem regeringen, Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti om supplerende tilbud til unge, der efter perioden med ungdomsydelse fortsat har behov for aktiverende foranstaltninger, er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Dansk Arbejdsgiverforening,
Dansk Ungdoms Fællesråd, DUF,
Danske Produktionshøjskoler Lærerforening,
Husligt Arbejder Forbund og
Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.

Der er af socialministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Arbejdsministeren har over for udvalget oplyst følgende om den såkaldte teknikergruppens forslag til omlægning af den hidtidige statslige beskæftigelsesbevilling og den kommunale pligtbeløbsordning:

Den statslige beskæftigelsesbevilling (414 mio. kr. i 1990) er hidtil via arbejdsmarkedsnævnene blevet fordelt til kommuner, amtskommuner og nævnene selv.

Efter teknikergruppens forslag skal denne bevilling deles i tre dele: En mindre del (f.eks. 50 mio. kr.) går fortsat til arbejdsmarkedsnævnene, men forbeholdes aktiviteter af forsøgska-

rakter og af koordinerende karakter. Amtskommunerne får en anden del, svarende til, hvad amtskommunerne hidtil har fået fra den statslige bevilling. Resten går til kommunerne, ikke direkte, men som et bidrag til den nye kommunepulje, jf. nedenfor.

Inden den statslige bevilling deles i 3 dele, fratrækkes dog et beløb svarende til det mindreforbrug, der forventes som følge af ungdomsydelsesordningen. Dette mindreforbrug overføres til Socialministeriet, der får en tilsvarende merudgift til ungdomsydelse.

Den kommunale pligtbeløbsordning har hidtil pålagt kommuner og amtskommuner af deres egne penge at bruge mindst henholdsvis 130 og 10 kr. pr. indbygger til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed.

Efter teknikergruppens forslag skal denne ordning omlægges således: Amtskommunernes pligt til et mindsteforbrug ophæves, da amtskommunerne hidtil har brugt mere end mindstemålet. Kommunernes pligtbeløb skal indbetales til en ny kommunepulje, som også får bidrag fra den hidtidige statslige beskæftigelsesbevilling, jf. ovenfor.

Fra denne pulje udbetales kun penge tilbage til kommunerne, hvis de aktiverer de passive ledige gennem uddannelses- eller beskæftigelsestilbud.

Kommunernes pligtbidrag til den nye pulje ordnes teknisk på den måde, at det samlede kommunale bidrag modregnes i bloktilskudene. Hjemmel hertil sikres ved det af indenrigsministeren samtidig stillede ændringsforslag til lovforslag nr. L 233 om kommunal udligning

og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem) lovforslaget til *vedtagelse* med de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Flertalet ønsker at fremhæve, at beskæftigelsesindsatsen ikke må betyde, at allerede ansatte bliver »skubbet ud« fra deres arbejdspladser.

Flertallet udtaler desuden følgende:

De stillede ændringsforslag til forslag til lov om kommunal beskæftigelsesindsats (L 52) og nærværende lovforslag og det i denne forbindelse indgåede forlig mellem regeringen, Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti – et forlig, som Kristeligt Folkeparti og Centrum-Demokraterne har tilsluttet sig – betyder, at der i L 52 er foretaget følgende ændringer i forhold til det oprindelige lovforslag:

Der stilles nu krav om, at private erhvervsvirksomheder skal have mulighed for at udføre et beskæftigelsesprojekt, før det offentlige sætter det i gang. Tidligere var der alene en hensigtserklæring om, at projekter så vidt muligt skulle udføres af private.

Der er intet krav om tilmelding til AF som ledig for at blive ansat på et beskæftigelsesprojekt. Ifølge det oprindelige lovforslag var det en betingelse for at blive ansat på et beskæftigelsesprojekt, at man var tilmeldt AF som ledig. Da der nu er fremsat lovforslag om kommunal arbejdsformidling for kontanthjælpsmodtagere og andre udsatte grupper, er det ikke længere nødvendigt at opretholde dette krav.

Efter det fremsatte lovforslag (L 52) kunne kommunen bestemme, at ansatte på et beskæftigelsesprojekt eller ansatte med løntilskud skulle have nedsat arbejdstid uanset overenskomst. Med de stillede ændringsforslag fjernes den generelle adgang til deltidsbeskæftigelse og erstattes af en mulighed for kommunen for at nedsætte arbejdstiden for personer, der er på beskæftigelsesprojekter eller er i ansættelse med løntilskud, og som er berettigede til ungdomsydelse.

Arbejdsmarkedsnævnene beholder en koordinerende rolle i beskæftigelsesindsatsen og får i den forbindelse tildelt en del af den hidtidige statslige bevilling til beskæftigelsesordningerne til aktiviteter af forsøgsmæssig og koordine-

rende karakter. Dette indgik ikke i det oprindelige lovforslag.

Det var oprindeligt foreslået, at det kommunale pligtbeløb skulle videreføres i 1991 og 1992. Efter de stillede ændringsforslag omlægges pligtbeløbsordningen således, at et beløb svarende til det hidtidige kommunale pligtbeløb og en del af den hidtidige statslige bevilling til beskæftigelsesordningerne indgår i en pulje. Den hidtidige statslige bevilling deles således i 3 dele: Én del tildeles arbejdsmarkedsnævnene, én del tildeles amtskommunerne, og resten indgår i puljen sammen med de kommunale pligtbeløb.

Kommunerne kan få tilskud fra den nye pulje afhængigt af, hvor mange unge ledige der aktiveres.

I forhold til nærværende lovforslag foreslås følgende ændringer og præciseringer:

Det præciseres, at kommunerne har pligt til at tilbyde de unge råd og vejledning om, hvorledes de på længere sigt kan forbedre deres beskæftigelsesmuligheder. Denne vejledningsforpligtelse varer ved ud over perioden med ungdomsydelse, og i denne forbindelse påhviler det kommunerne at rådgive de unge om mulighederne for job og uddannelse på erhvervsskoler, hf eller lignende samt i fornødent omfang at give supplerende tilbud om job og erhvervsintroduktion på produktionsskoler, daghøjskoler m.v.

Med henblik på at give kommunerne mulighed for at give tilbud til personer, der efter en periode med ungdomsydelse ikke har udsigt til uddannelse, beskæftigelse m.v., har partierne bag forliget som udgangspunkt skønnet, at der kan blive behov for ca. 4.500 pladser. Partierne er enige om at sikre finansieringen af de fornødne tilbud på finansloven for 1991.

I 1990 etableres 500 ekstra pladser på produktionsskoler, hvortil udgiften er 5 mio. kr., og i tilknytning til forslag til lov om ungdomsskoler, produktionsskoler og daghøjskoler (L 116) er det aftalt, at der i 1990 afsættes 10 mio. kr. til pladser på daghøjskoler. Merudgiften på 15 mio. kr. finansieres ved mindreforbrug på Kulturfonden. De 15 mio. kr. i mindreforbrug af Kulturfondsmidlerne i 1990 afsættes til anvendelse i 1993, således at den samlede Kulturfondsbevilling bevares uændret. Der henvises i øvrigt til aftalen af 18. maj 1990, som er medtaget som bilag til betænkningen.

Som led i omlægningen af pligtmidlerne, der efter L 52 omlægges med virkning fra 1. januar 1991, er det foreslået, at der gennemføres en forenkling af den tidligere ordning, hvorefter en kommune kan få overført statsens besparelser på kontanthjælpen ved etablering af en ekstraordinær indsats med hensyn til uddannelses- og beskæftigelsesordninger. Den gældende ordning, der er fastsat i bistandslovens § 138 a, stk. 2, foreslås ophævet og erstattet af en nyordning, hvorefter kommunerne får udbetalt et beløb på 2.000 kr. pr. måned pr. person, der uden at modtage kontanthjælp efter bistandslovens § 37 deltager i en aktivitet, hvortil der kan ydes tilskud efter puljen i § 19 i L 52 (puljen, der afløser pligtmidlerne).

De foreslåede ændringer indebærer videre, at følgende tilbud kan træde i stedet for beskæftigelse i ungdomsydelsesordning:

Deltagelse i frivillige, ulønnede aktiviteter, der må anses at være af samfundsmæssig betydning, og som har et omfang, der mindst svarer til beskæftigelsen i ungdomsydelsesordningen.

Særligt tilrettelagte aktiverende foranstaltninger, der efter kommunalbestyrelsens indstilling godkendes af socialministeren.

Endelig er overgangsordningen i nærværende lovforslag foreslået udvidet således, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at unge, der søger om hjælp i perioden fra den 1. juli 1990 til den 1. januar 1991, kan få tilbud inden for de første 3 måneder efter ansøgningen om hjælp.

Et mindretal inden for flertallet (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) ønsker at føje følgende til den ovenfor af flertallet afgivne fælles udtalelse:

Socialdemokratiet ser den nylig indgåede aftale om de to lovforslag som et led i en større sammenhængende indsats over for ungdomsarbejdsløsheden. En stor del af de unges problemer er skabt på grund af de manglende praktikpladser og de manglende uddannelsespladser. De 2 aftaler, der blev indgået i april og maj måned, er derfor vigtige elementer i en samlet nedbringelse af ungdomsarbejdsløsheden.

Socialdemokratiet er ikke begejstret for ungdomsydelsens tilbud om 5 måneders deltidsarbejde, men har accepteret modellen, fordi lovforslaget nu med de foreslåede ændringer inde-

holder både en mulighed for og et økonomisk incitament for kommunerne til at tilbyde de 18-19-årige fuldtidsarbejde på normale vilkår. Dels modtager kommunen 2.000 kr. pr. måned, svarende til den sparede kontanthjælp, og dels »tæller« aktiviteten, når der skal hentes penge fra den nye fælles pulje af tidligere pligtbeløb og statsmidler. Endelig optjener de unge dagpengeret, når de er i tilbud efter lov om kommunal beskæftigelse, hvilket ikke er noget mål i sig selv, men betyder, at de efterfølgende vil få arbejdsmarkedets tilbud til ledige stillet til rådighed. Efter disse ændringer mener Socialdemokratiet, at det stort set vil være en politisk beslutning ikke at sætte de unge i gang med et fuldtidstilbud. Kommunerne kan dog have problemer med kravet om, at beskæftigelsen skal igangsættes inden 14 dage, men dels er der nu indført en overgangsperiode på et halvt år, og dels kan kommunerne forlænge fristen ved at indskyde et 6 ugers vejlednings- og introduktionsforløb. Socialdemokratiet har været betænkeligt ved at skulle igangsætte tilbud til de mange unge, som vi ved selv finder en løsning på deres problemer i løbet af de første 3 måneder på kontanthjælp. Vi er derfor tilfredse med, at netop denne del af ordningen skal revurderes i efteråret 1991.

For de unge, som bor i kommuner, der vælger at tilbyde ungdomsydelsen til de 18-19-årige, er der i lovforslaget blevet præciseret en kommunal forpligtelse til rådgivning og vejledning i den indledende fase, undervejs i forløbet og endelig efter endt ungdomsydelsesperiode. Det har været vigtigt for Socialdemokratiet, at de unge efter endt ungdomsydelsesperiode bliver hjulpet i gang med uddannelse, praktikplads, job eller andet. Vi har derfor lagt vægt på, at der for 1991 skal skaffes det nødvendige antal pladser på produktionshøjskoler, beskæftigelsesprojekter, AMU-kurser, løntilskudsjob m.m. Det er skønnet, at behovet vil være på ca. 4.500 pladser, som vi skal finde finansiering for i forbindelse med finansloven for finansåret 1991.

Socialdemokratiet mener ikke, at det samlede ungdomsarbejdsløshedsproblem er løst ved gennemførelsen af dette lovforslag. Dels vedrører forslaget kun de 18-19-årige, og dels medfører det ikke en væsentlig forøgelse af de samlede ressourcer til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden. Antallet af unge ledige mellem

16 og 30 år er ifølge Danmarks Statistik steget med 8,3 pct. fra 1988 til 1989. I samme periode er de samlede midler til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden ifølge arbejdsministerens svar på udvalgsspørgsmål i Folketinget og finansloven for finansåret 1990 faldet med 18 pct.

Socialdemokratiet forventer, at de indgåede forlig om 3.000 flere uddannelsespladser, praktikpladsaftalen og forliget om de to lovforslag betyder starten til en samlet løsning af ungdomsarbejdsløshedsproblemet og dermed også et stop for yderligere reduktion i midlerne til bekæmpelsen af ungdomsarbejdsløsheden.

Et andet mindretal inden for flertallet (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) ønsker at føje følgende til den ovenfor af flertallet afgivne fælles udtalelse:

I to varierende udgaver har socialministerens forslag om en ungdomsydelse været behandlet flere gange i Folketinget. Under behandlingen har SF fremhævet adskillige for os afgørende og betydelige mangler.

SF mener f.eks., at det er fejlagtigt og udtryk for systemtænkning, hvis alle unge skæres over én kam, blot fordi de henvender sig på et bistandskontor og søger kontanthjælp. Behovene er forskellige. Derfor er der brug for forskellige tilbud og muligheder. Med dette udgangspunkt er der da også mange af de allerede eksisterende og planlagte kommunale beskæftigelsesordninger, der er skruet sammen.

SF mener, det er absurd, hvis unge, der søger kontanthjælp, blot fordi de ikke kan få en efg-praktikplads, pludselig kan få et beskæftigelsestilbud via en social ordning. Det ville være noget mere enkelt og logisk, hvis man i stedet skaffede det tilstrækkelige antal lære- og praktikpladser. Omvejen over bistandskontoret er meningsløs.

Endvidere har SF været modstander af en ungdomsydelse, der blot kom til at betyde en nichetilværelse for den unge uden egentligt perspektiv. At ungdomsydelsen med andre ord for mange blot blev en slags uddannelse til egentlig kontanthjælp. Vi har desuden været i tvivl om, hvorvidt kommunerne overhovedet ville være i stand til at skaffe så mange beskæftigelsespladser med arbejdsopgaver, der var andet end sysselsættelse. I den forbindelse har vi også været betænkelige ved, om en generel

ordning for 18- og 19-årige kontanthjælpsmodtagere ville komme til at betyde, at den kommunale indsats over for andre grupper, f.eks. langvarige kontanthjælpsmodtagere, ville blive svækket. Det har bl.a. været baggrunden for SF's forslag om en generel job- og uddannelsesordning for kontanthjælpsmodtagere, hvor tilbudene skulle gives efter f.eks. tre måneder.

SF har også set en betydelig risiko for, at unge med særlige problemer droppede ud af ordningen – med det resultat, at de ikke ville være berettigede til kontanthjælp, og at man efterfølgende ville miste kontakten med de pågældende, hvad ingen kan have interesse i.

En række af de problemer, SF har nævnt undervejs, er forsøgt løst bl.a. ved den aftale, der er indgået om lovforslaget mellem regeringen, Socialdemokratiet og SF, men også allerede ved socialministerens sidste udgave af lovforslaget. Det indebar, at kommunerne først skal give tilbudet senest 14 dage efter, at den unge har henvendt sig. I det oprindelige lovforslag var det dagen efter. Det betyder naturligvis en større chance for, at ordningen rent faktisk kan gennemføres i den praktiske virkelighed. SF er stadig i tvivl om, hvorvidt 14 dage i praksis er en tilstrækkelig frist, og vi har stadig ikke større interesse i, at der bliver brugt ressourcer på unge, der alligevel af sig selv forsvinder ud af kontanthjælpsystemet og aldrig får brug for det igen.

Der er nu etableret en særlig overgangsordning, der betyder, at kommunerne indtil 1. januar 1991 kan vente med tilbudet i tre måneder. Det er endvidere aftalt, at man i efteråret 1991 vil undersøge, om kommunerne er i stand til at opfylde forpligtelsen på en rimelig måde, og om tilbudsfristen i denne forbindelse skal forlænges.

Tilsvarende var der allerede i den nyeste udgave af lovforslaget indsat en særlig rådgivningsperiode på op til 6 uger, som SF forventer at kommunerne vil bruge til ikke unødigt at sætte ressourcer ind over for unge, der ikke har brug for det.

I aftalen med regeringen er der sikret andre tilbud til de unge, der efter endt ungdomsydelsesperiode fortsat ikke har udsigt til arbejde eller mangler en uddannelsesplads.

Kapaciteten på produktionsskoler og daghøjskoler bliver endvidere udvidet, så tilbudsmulighederne bliver mere fleksible.

Samtidig betyder aftalen mellem Socialdemokratiet og regeringen om lære- og praktikpladser efter de implicerede udsagn, at unge efter afsluttet basisår vil være garanteret et praktikforløb, så ingen risikerer at skulle omvejen omkring et bistanfskontor.

Det skal endvidere bemærkes, at der med ungdomsydelsesordningen formelt indføres et nyt arbejdsbegreb i den sociale lovgivning. Det medfører, at deltagelse i frivillige, ulønnede aktiviteter kan træde i stedet for et kommunalt tilbud.

Som følge af den pågældende aftale bliver pligtbeløbsordningen i forbindelse med beskæftigelsesindsatsen omlagt, så tilskuddene til den enkelte kommune kommer til at afhænge af den konkrete indsats. Kommunerne får endvidere nu en generel mulighed for jobformidling til såkaldt »udsatte« grupper. Begge dele er SF tilfreds med. Vi konstaterer endvidere, at muligheden for anden arbejdstid end den normale kun kan komme på tale for dem, der er under ungdomsydelsesordning, og ikke andre. Vi ser helst en arbejds- og uddannelsesetid på diverse beskæftigelsesordninger svarende til den almindelige arbejdstid, men har måttet acceptere, at det kan blive anderledes under ungdomsydelsen – alt efter, hvordan den administreres af kommunerne.

Samlet betyder det hele, at lovforslaget er blevet så rimeligt, at SF indstiller det til vedtagelse med socialministerens ændringsforslag.

Det skal dog samtidig bemærkes, at behovet for disse initiativer alene optræder, fordi der ikke er tilstrækkeligt med arbejde og uddannelsespladser. Derfor er der tale om nødløsninger. Hvis problemerne grundlæggende skal løses, handler det om at føre en politik, der er generelt arbejdsløshedsbekæmpende. Hertil er et andet flertal i Folketinget nødvendigt.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til ændringsforslagene ved 2. behandling og ønsker at udtale:

Det forlig, regeringen har indgået med Socialdemokratiet og SF, og som Kristeligt Folkeparti og Centrum-Demokraterne har tilsluttet sig, er Fremskridtspartiet særdeles skeptisk over for. For det første tror vi ikke, at kommunerne er indstillet på at yde de unge den rådgivning, der er nødvendig for at sikre dem job i

den private sektor. Chancen for, at kommunerne henviser til kommunale beskæftigelsesprojekter, daghøjskoler, produktionsskoler eller tilfældige fritidsagtige »slå-tiden-ihjel-projekter« såsom gøglerskoler eller lignende, øges også, hvis kommunerne overtager arbejdsanvisningen.

Aftalen om at etablere flere pladser på produktionsskoler, daghøjskoler og andre aktive tilbud skaber ikke de varige arbejdspladser, vore unge har så hårdt brug for. Fremskridtspartiet mener også, at de offentlige merudgifter er for store, idet det som nævnt kun bliver kortvarige opbevaringsprojekter, der er tale om. I socialministerens forslag i folketingsåret 1988-89 om ungdomsydelse (L 150), der blev nedstemt i Folketinget i juni 1989, var Fremskridtspartiets væsentligste indvendinger den alt for høje løn, der kunne ydes unge på beskæftigelsesprojektet. Selv om det nu er besluttet at indføre en projektløn på 62-65 kr. i timen, finder vi stadig, at det er for meget at byde 18-20-årige, og vi beklager, at der ikke forlanges fuld arbejdstid til personer på ungdomsydelse.

Begrebet »særligt tilrettelagte aktiverende foranstaltninger« dækker efter Fremskridtspartiets mening over, at der ingen grænser er for, hvilke tåbelige tilbud en kommunalbestyrelse kan give de unge. Fremskridtspartiet finder, at det eneste, der løser ungdomsarbejdsledelsesproblemet, er, at de private erhverv får sådanne forhold, at de motiveres til at tage et stigende antal unge ind.

I bemærkningerne til nærværende lovforslag er det anført, at det i ungdomsydelsesordningen vil vise sig, at nogle unge har andre problemer end blot manglende arbejde, og at der her kan blive tale om at tilbyde revalideringsforløb. Da de fleste unge har problemer med tilværelsen på det tidspunkt, hvor de skal løsrive sig fra forældrene og klare sig selv, kan man frygte, at kommunerne let griber til denne løsning, og at de unge vil være positive, idet den nu vedtagne revalideringsydelse jo er betydelig højere end bistanfshjælpen.

At omlægge pligtbeløbsordningen i lov om beskæftigelsesmuligheder for unge til en pulje, hvorfra kommunerne modtager tilskud, vil selvfølgelig medvirke til, at kun de kommuner, der tilbyder beskæftigelsesforanstaltninger, får del i puljen, men der lurer stadig den fare, at

projekterne som før, omtalt ikke har reelt indhold. Fremskridtspartiet frygter, at vi i kommunerne får beskæftigelsessekretariater, kommunal arbejdsanvisning og projektledere i stigende omfang, alt sammen medvirkende til at øge den offentlige sektor, hvilket Fremskridtspartiet selvfølgelig ikke kan støtte. Tværtimod ønsker vi flere private initiativer. De unge arbejdsløse skal tilbydes samfundsnyttig beskæftigelse, men her modarbejder de forskellige fagforeninger ofte gode initiativer, f.eks. hvis man ønsker de unge som medhjælpere i dagpleje, børnehaver, plejehjem eller andre sociale foranstaltninger.

Det er helt klart et problem, at kontanthjælpsudgifterne stiger så voldsomt, men så længe regeringen ikke fører en mere erhvervsvenlig politik, løses problemet ikke.

Det paradoksproblem, at der i nogle fag mangler arbejdskraft, mens der i andre er stor arbejdsløshed, er heller ikke løst med dette forslag, der stort set lader de unge i stikken ved blot at tilbyde dem midlertidige aktiviteter uden reelt indhold. Forslaget vil ikke motivere til oprettelse af flere almindelige fuldtidsarbejdspladser, som er det virkelige tilbud, de unge mangler. Fremskridtspartiet ønsker ikke at øge tilskuddene, hverken til offentlige eller til private arbejdspladser. Vi ønsker, at der stilles krav til de unge, således at de ikke i ubegrænset tid modtager bistandshjælp eller gøres til førtidspensionister, men det skal ske, uden at de offentlige udgifter øges.

Da regeringen har valgt at lave forlig om dette lovforslag med SF og Socialdemokratiet, har det desværre lange udsigter med erhvervsvenlige forslag, der i højere grad kunne hjælpe vore unge i gang med en fornuftig tilværelse.

Fremskridtspartiet finder ikke, at dette lovforslag med det indgåede forligs mange ændringer har fået en tilfredsstillende og grundig behandling, og vi vil først efter nøjere vurdering være i stand til at tilkendegive vor stilling til de stillede ændringsforslag ved 2. behandling og til selve lovforslaget ved 3. behandling.

Ændringsforslag

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

Til § 1

1) I det under *nr. 2* foreslåede § 49 a, *stk. 1*, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»I tilknytning til beskæftigelsestilbudet skal der tilbydes de unge råd og vejledning om, hvorledes de på længere sigt kan forbedre deres beskæftigelses- eller uddannelsesmuligheder.«

2) I den under *nr. 2* foreslåede § 49 f affattes *stk. 1* således:

»Deltagelse i aktiviteter, hvortil der kan ydes tilskud af puljen efter § 19 i lov om kommunal beskæftigelsesindsats, kan træde i stedet for ungdomsydelse efter reglerne i dette afsnit.«

3) I den under *nr. 2* foreslåede § 49 f indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Det samme gælder deltagelse i frivillige, ulønnede aktiviteter, der må anses for at være af samfundsmæssig betydning og har et omfang, der mindst svarer til beskæftigelsen efter §§ 49 a-c.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

4) I det under *nr. 2* foreslåede § 49 f, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, ændres »efter *stk. 1*« til: »efter *stk. 1* og 2«.

5) Det under *nr. 3* foreslåede nye § 133, *stk. 2*, 2. *pkt.*, affattes således:

»Det samme gælder kommunernes udgifter til ydelserne efter §§ 49 a-c samt til drift i forbindelse med beskæftigelsestilbud inden for en grænse på 20 pct. af de samlede udgifter til løn og løntilskud.«

6) Efter *nr. 3* indsættes som nyt nummer:

»01. I § 133 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

»*Stk. 3.* For personer, der uden at modtage hjælp efter § 37 deltager i aktiviteter, hvortil der kan ydes tilskud af puljen efter § 19 i lov om kommunal beskæftigelsesindsats, udbetaler staten til kommunerne et beløb på 2.000 kr. pr. måned.

Stk. 4. Det beløb, der er nævnt i *stk. 3*, reguleres en gang årligt, den 1. juli, med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.«

Stk. 3 bliver herefter *stk. 5*«

7) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 138 a ophæves stk. 2.«

8) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»03. Efter § 138 c indsættes som ny paragraf:

»§ 138 d. Socialministeren kan efter indstilling fra kommunalbestyrelsen tillade, at der uanset reglen i § 40, stk. 2, udbetales kontanthjælp efter § 37 til personer, der er berettigede til ungdomsydelse efter afsnit III A, hvis de deltager i særligt tilrettelagte aktiverende foranstaltninger.

Stk. 2. Tilladelsen efter stk. 1 gives under forudsætning af, at aktiviteten har et omfang og en varighed, som mindst svarer til beskæftigelsen efter §§ 49 a-c, og at der udbetales en mindre godtgørelse, der ikke fradrages i den beregnede kontanthjælp efter § 37.«

Til § 2

9) Efter 1. pkt. indsættes som nyt punktum:

»Dog træder § 1, nr. 01 og 02, i kraft den 1. januar 1991.«

Til § 3

10) Efter stk. 1 indsættes som nye stykker:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan uanset bestemmelsen i § 49 a, stk. 4, beslutte, at unge, der ikke er omfattet af stk. 1, og som søger hjælp i perioden fra den 1. juli 1990 til den 1. januar 1991, kan påbegynde tilbud efter § 49 a, stk. 2 og 3, inden for de første måneder efter ansøgningen om hjælp.

Stk. 3. Med virkning fra den 1. januar 1991 ændres henvisningerne i § 49 a, stk. 2, § 49 b, stk. 1, og § 133, stk. 2, 4. pkt., til lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v. til: »lov om kommunal beskæftigelsesindsats«, og i § 133, stk. 2, 3. pkt., ændres henvisningen til § 23 a, stk. 4, i lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v. til: »§ 10, stk. 4, i lov om kommunal beskæftigelsesindsats«.

Stk. 4. Indtil den 1. januar 1991 affattes § 49 f, stk. 1, således:

»Deltagelse i aktiviteter, der kan finansieres af de midler, som kommuner og amtskommuner efter lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v. har pligt til at afsætte til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden, kan træde i stedet

for ungdomsydelse efter reglerne i dette afsnit.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Ordningen med ungdomsydelse giver unge kontanthjælpsmodtagere på 18 og 19 år tilbud om beskæftigelse frem for passivt at modtage kontanthjælp.

Med ændringsforslaget præciseres det, at det ikke er tilstrækkeligt, at der gives et beskæftigelsestilbud, eventuelt med tilknyttet undervisning, og at kommunerne har pligt til at tilbyde de unge råd og vejledning om, hvorledes de på længere sigt kan forbedre deres beskæftigelsesmuligheder.

Med præcisering af kommunernes pligt til råd og vejledning vil ungdomsydelsesordningen have følgende formål:

1. Tilbud om beskæftigelse for unge, der har udsigt til at begynde uddannelse eller arbejde.
2. Tilbud om en periode med vejledning og introduktion til unge, der er uafklarede med hensyn til de fremtidige uddannelses- eller beskæftigelsesmuligheder (jf. § 49 a, stk. 3).
3. Tilbud om kombinationer af beskæftigelse og undervisning, der kan tilrettelægges med sigte på den unges muligheder og ønsker efter ophøret med ungdomsydelsen.
4. En generel forpligtelse for kommunerne til at bistå de unge med råd og vejledning, der skal ydes løbende, og hvor kommunerne skal være særlig opmærksomme på at hjælpe de unge til deltagelse i andre aktiviteter, der på længere sigt kan gavne deres beskæftigelses- eller uddannelsesmuligheder.

I løbet af ungdomsydelsesperioden vil det vise sig, at nogle unge har andre problemer end blot manglende arbejde, og her vil der kunne blive tale om at tilbyde revalideringsforløb med støtte efter bistandsloven eller om andre tilbud.

Andre unge vil i ungdomsydelsesperioden selv få beskæftigelse eller finde plads på en uddannelsesinstitution.

Det vil endvidere være således, at den planlagte udvidelse af beskæftigelses- og uddannelsesstilbud afgørende vil øge mulighederne for, at kommunerne kan hjælpe de unge, således at ungdomsydelsesperioden følges op med andre

tilbud med henblik på at forhindre, at den unge gror fast i en passiv tilværelse på kontanthjælp. Som led i vejledningsindsatsen påhviler det kommunerne at rådgive de unge om mulighederne for job og uddannelse på erhvervsskoler, hf eller lignende samt i fornødent omfang at give supplerende tilbud om job og erhvervsintroduktion på produktionsskoler, daghøjskoler m.v.

Der henvises i denne forbindelse til den aftale, der er indgået mellem regeringen, Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti om supplerende tilbud til unge, der efter perioden med ungdomsydelse fortsat har behov for aktiverende foranstaltninger. Aftalen er medtaget som bilag til betænkningen.

Til nr. 2

Med virkning fra den 1. juli 1990 foreslås det, at pligtbeløbsordningen i lov om beskæftigelsesmuligheder for unge omlægges til en pulje, hvorfra kommunerne modtager tilskud til beskæftigelsesindsatsen. Med ændringsforslaget fastholdes princippet om, at aktiviteter, kommunerne kan anvende i beskæftigelsesindsatsen, kan træde i stedet for ungdomsydelsen.

Til nr. 3 og 4

Med ændringsforslag nr. 3 gives der mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan imødekomme den unges ønske om at deltage i frivillige, ulønnede aktiviteter i stedet for ungdomsydelsesordningen. Spørgsmålet om, hvilke aktiviteter der vil kunne træde i stedet for ungdomsydelsesordningen, afgøres af kommunalbestyrelsen i hvert enkelt tilfælde.

Det forudsættes, at aktiviteten finder sted inden for rammerne af et veldefineret projekt, en organisation eller en forening, og at der er tale om samfundsrelevante aktiviteter i bred forstand på f.eks. sociale, kulturelle, idrætsmæssige, miljømæssige, kommunikationsmæssige eller tilsvarende områder. Hobbyprægede eller studiekredsmæssige aktiviteter vil derimod ikke kunne træde i stedet for ungdomsydelsesordningen.

Endvidere må det forudsættes, at aktiviteten har et omfang, der mindst svarer til beskæftigelsen efter ungdomsydelsesordningen, dvs. 20 timer om ugen i gennemsnit.

Til nr. 5

Med den ændrede affattelse præciseres det, at kommunernes udgifter til samtlige ydelser efter §§ 49 a-c refunderes med 50 pct. på samme måde som udgifterne til løn og løntilskud.

Endvidere gøres det klart, at det alene er driftsudgifterne i forbindelse med beskæftigelsestilbudene, der berettiger til refusion inden for den foreslåede grænse på 20 pct. af udgifterne til løn og løntilskud.

Til nr. 6 og 7

Som et led i finansieringsomlægningen af den kommunale beskæftigelsesindsats foreslås en forenkling af den tidligere ordning, hvorefter en kommune kan få overført statens besparelser på kontanthjælpen ved etablering af en ekstraordinær indsats med hensyn til uddannelses- og beskæftigelsesordninger.

Ifølge ændringsforslag nr. 6 får kommunerne udbetalt et beløb på 2.000 kr. pr. måned pr. person, der deltager i en aktivitet, hvortil der kan ydes tilskud efter puljen i § 19 i lov om kommunal beskæftigelsesindsats.

Ordningen er udgiftsneutral for det offentlige under ét. Med det nuværende aktivitetsniveau skønnes ordningen at medføre statslige udbetalinger på knap 300 mio. kr. Beløbet finansieres dels ved overførsel af 92 mio. kr. fra § 15.04.30.51.13 på finansloven for 1990, dels ved modregning i bloktilskuddet til kommunerne.

Eventuelle udbetalinger fra staten ud over ovennævnte beløb afhænger af den fremtidige kommunale beskæftigelsesindsats.

De økonomiske konsekvenser af ændringsforslaget skal forhandles med de kommunale organisationer.

Omlægningen skal i øvrigt ses i sammenhæng med ændringen af pligtbeløbsordningen, jf. § 19 i forslag til lov om kommunal beskæftigelsesindsats (L 52).

Til nr. 8

Med henblik på at øge kommunernes muligheder for at give tilbud til de unge foreslås det, at socialministeren kan godkende forsøg, hvorefter de unge i stedet for ungdomsydelse kan få kontanthjælp, når de deltager i særligt af kommunen tilrettelagte aktiverende foranstaltninger. Det er herved forudsat, at kommunen yder en mindre, ikke refusionsberettigende godtgø-

relse, som der kan ses bort fra ved beregningen af kontanthjælp efter § 37.

Forsøgsbestemmelsen vil bl.a. give mulighed for, at en ordning med vejlednings- og praktikforløb, som Herlev Kommune har planlagt, vil kunne træde i stedet for ungdomsydelsesordningen.

Til nr. 9

Ændringen har sammenhæng med, at lov om beskæftigelsesmuligheder for unge pr. 1. januar 1991 afløses af lov om kommunal beskæftigelsesindsats.

Til nr. 10

Til stk. 2

Overgangsordningen i ungdomsydelsesordningen foreslås udvidet, således at den ikke blot omfatter unge, der inden lovens ikrafttræden modtager kontanthjælp.

I nærværende lovforslag er det som en overgangsordning foreslået, at unge, der inden lovens ikrafttræden modtager kontanthjælp, ikke

umiddelbart skal have tilbud om ungdomsydelse. Disse unge skal have tilbud om ungdomsydelse, inden de fylder 20 år, dog senest den 1. januar 1991.

For yderligere at lette kommunernes muligheder for at tilrettelægge en hensigtsmæssig administration foreslås det, at der også for så vidt angår unge, der søger om hjælp i perioden fra den 1. juli 1990 til den 1. januar 1991, etableres en særlig overgangsordning. Dette sker ved, at kommunerne får mulighed for at vente med at give disse unge tilbud om beskæftigelse m.v. indtil 3 måneder efter ansøgningen om hjælp.

Socialministeriet vil nøje overvåge udviklingen på området, og i efteråret 1991 vil det blive vurderet, om tilgangen til ordningen sammenholdt med kommunernes mulighed for at give tilbud gør det påkrævet at overveje en ændring af fristen på 2 uger for at tilbyde beskæftigelse.

Til stk. 3 og 4

Ændringen er redaktionel og har sammenhæng med, at lov om beskæftigelsesmuligheder for unge pr. 1. januar 1991 afløses af lov om kommunal beskæftigelsesindsats.

Karen Højte Jensen (KF) Lizzie Lichtenberg (KF) Merete Aarup (KF)

Hanne Severinsen (V) Jørgen Winther (V) Jane Oksen (FP) Kirsten Lee (RV)

Bente Juncker (CD) Kofod-Svendsen (KRF) fmd. Jytte Andersen (S) Hanne Andersen (S)

Pernille Forchhammer (S) Jytte Hilden (S) Grete Schødt (S)

Taanquist (S) nfmd. Agerschou (SF) Birgitte Husmark (SF)

18. maj 1990

Aftale indgået mellem regeringen, Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti om supplerende tilbud til unge, der efter perioden med ungdomsydelse fortsat har behov for aktiverende foranstaltninger

Der er indgået en aftale om supplerende tilbud til unge, der efter perioden med ungdomsydelse fortsat har behov for aktiverende foranstaltninger.

Partierne har som udgangspunkt skønnet, at der for at sikre de fornødne tilbud kan blive brug for ca. 4.500 pladser. Partierne er enige om at sikre finansieringen af de fornødne tilbud på finansloven for 1991.

Der gives kommunerne mulighed for at give tilbud til personer, der efter perioden med ungdomsydelse ikke har udsigt til uddannelse, beskæftigelse m.v.

På grundlag af indhøstede erfaringer i løbet af 1991 vil der blive taget stilling til eventuelt behov for yderligere pladser i 1992 og finansiering heraf.

I 1990 etableres 500 ekstra pladser på produktionsskoler. Merudgiften på 5 mio. kr. finansieres ved mindreforbrug på Kulturfonden.

I tilknytning til lov nr. 116 aftales det, at der i 1990 afsættes 10 mio. kr. til pladser på daghøjskoler. Merudgiften finansieres ved mindreforbrug på Kulturfonden.

De 15 mio. kr. i mindreforbrug af Kulturfondsmidlerne i 1990 afsættes til anvendelse i 1993, således at den samlede Kulturfonds bevilling bevares uændret.